

JODY WILLIAMS

Hva handler denne leksjonen om?

Gjennom eksemplet med Jody Williams vil elevene lære hvordan de kan gjøre store endringer når de engasjerer seg og brenner for noe og hvordan nedrustning er en av veiene til fred.

Læringsmål:

- Elevene kjenner til hvem Jody Williams er og hennes kamp mot landminer.
- Elevene skal forstå begrepet nedrustning, dilemmaene knyttet til nedrustning, og hvorfor noen typer våpen er forbudt.
- Elevene skal forstå hva en kampanje er og hvorfor og hvordan man starter en.

Materialer

- Powerpoint (som følger leksjonen)
- Utprintbart elevark med oppgaver

Lysbilder

Lysbilde 1: Tittellysbilde

Lysbilde 2: Oppvarmingsspørsmål

Lysbilde 3: Hvem er Jody Williams?

Lysbilde 4: Hva er en landmine?

Lysbilde 5: Hva er en kampanje

Lysbilde 6: Lag din egen kampanje

Lysbilde 7: Avslutt

Bakgrunnsinformasjon:

Jody Williams mottok Nobels fredspris i 1997 for sitt arbeid med å forby landminer gjennom den internasjonale kampanjen for å forby landminer, som delte fredsprisen med henne det året. På den tiden ble hun den 10. kvinnen – og den tredje amerikanske kvinnen – i sin nesten 100 år lange historie som mottok prisen. Siden hennes protester under Vietnamkrigen har hun vært en livslang talsmann for frihet, selvbestemmelse og menneske- og sivile rettigheter.

Siden 1998 har Williams også fungert som kampanjeambassadør for den internasjonale kampanjen for å forby landminer. Fra begynnelsen av 1992 med to ikke-statlige organisasjoner og en stab på én – Jody Williams, overvåket hun kampanjens vekst til over 1300 organisasjoner i nittifem land som arbeider for å eliminere antipersonellminer. I en enestående samarbeidsinnsats med regjeringer, FN-organer og Den internasjonale Røde Kors-komiteen fungerte hun som sjefstrateg og talsperson for ICBL da den nådde målet om en internasjonal traktat som forbyr landminer under en diplomatisk konferanse som ble holdt i Oslo i september 1997.

Williams fortsetter å bli anerkjent for sine bidrag til menneskerettigheter og global sikkerhet. Hun er mottaker av femten æresgrader, blant andre anerkjennelser. I 2004 ble Williams kåret av Forbes Magazine til en av de hundre mektigste kvinnene i verden.

Nøkkelfakta:

- Født 1950 i Vermont, USA
- Da Jody Williams studerte internasjonal politikk på 1980-tallet, ble hun involvert i hjelpearbeid i det krigsherjede El Salvador. Landminer var en konstant trussel mot sivilbefolkningen, og hun fikk ansvar for å skaffe kunstige lemmer til barn som hadde mistet armer og ben.
- Fra 1991 var Jody Williams en pådriver i lanseringen av en internasjonal kampanje mot landminer. I 1997, takket være hennes styrke og organisatoriske talent, hadde International Campaign to Ban Landmines (ICBL) 1000 organisasjoner fra seksti land på medlemslisten.
- Jody Williams og ICBL nådde målet om en internasjonal traktat som forbyr antipersonellminer under den diplomatiske konferansen som ble holdt i Oslo i september 1997.
- To år senere, i 1999, var Jody Williams og ICBL pådrivere for å få gjennom et forbud mot landminer. 120 land signerte avtalen som forbyr landene å bruke eller lagre miner og de forpliktet seg også til å fjerne og utføre hjelpearbeid. Denne avtalen heter Ottawa-konvensjonen

Nøkkelvokabular:

- **Landminer:** En eksplosiv mine lagt på eller like under overflaten av bakken.
- **Nedrustning:** Handlingen med å redusere, begrense eller avskaffe våpen. Nedrustning refererer til et lands militære eller en bestemt type våpen. Nedrustning blir ofte oppfattet som total eliminering av masseødeleggende våpen, for eksempel atomvåpen.
- **Traktat:** En traktat er en formell, juridisk bindende skriftlig avtale mellom internasjonale aktører.
- **Kampanje:** Et organisert handlingsforløp for å oppnå et mål. Å arbeide på en organisert og aktiv måte mot et bestemt mål, typisk et politisk eller sosialt.

LEKSJONEN STEG FOR STEG

Tid: 35 minutter

Trinn

- **Oppvarming (5 min):**
 - Finn ut av elevenes forkunnskaper ved å varme opp klassen med noen av de følgende spørsmålene. Noter elevenes svar og tanker på tavlen:
 - Hva betyr nedrustning?
 - Hva tror du er de mest skadelige våpnene vi har i verden?
 - Rekk opp hånden hvis du har hørt om Jody Williams?
 - Hva er landminer?

HVA ER NEDRUSTNING: Nedrustning er det motsatte av bevæpning. Det er et begrep som brukes nå som et land blir mindre militært, at de velger å bruke mindre penger på militæret eller kvitte seg med en spesiell type våpen. De siste årene har det vært mye snakk om nedrustning når det kommer til atomvåpen. Alle våpen er farlige. Atomvåpen er et av de farligste våpnene, ved at de kan skape kaos og ødelegge en hel by på svært kort tid. Kjemiske våpen er helt forbudt å bruke i krig, det er til og med ulovlig å lage våpen som hindrer folk i å puste. Denne typen våpen er ekstremt skadelig og kan skade og lemlemme sivile og tilfeldige mennesker. I tillegg er klaseammunisjon ekstremt farlig fordi den inneholder dusinvis eller hundrevis av små bomber. Klaseammunisjon treffer store områder og spredte sine små bomber over områder som kan være så store som flere fotballbaner. De dreper og skader sivile og militæret vilkårlig.

- **Introduksjon (5-10 min):**
 - Bruk lysbildene til å introdusere Jody Williams og landminer for elevene.
- **Start en kampanje (20 min):**
 - Sett scenen:
 - Led en kort diskusjon om kampanjer og deres virkning som hjelper elevene å forstå:
 - Det er flere måter å jobbe mot landminer på. En måte er å starte en kampanje, slik Jody Williams gjorde med ICBL: International Campaign to Ban Landmines.
 - Hvis du ønsker å få mange mennesker til å oppnå/oppnå noe, så kan du starte en kampanje. For eksempel. Politiske partier har kampanjer for å få folk til å stemme på dem. Butikker kan ha reklamekampanjer for å få folk til å kjøpe det de selger.
 - Start en kampanje:
 - Har elevene laget en idé til en kampanje for noe som kan endres på skolen deres? Hvis de har problemer med å produsere ideer, kan det være nyttig å brainstorme. Ideer kan omfatte:
 - Lengre fritid
 - Nytt treningsutstyr
 - Bedre skolelunsj
 - Færre tester
 - Bedre internettilgang
 - Del elevene inn i grupper og la hver gruppe velge en sak de vil designe en kampanje rundt.
 - La elevene lage en plakat, velge et slagord og definere hovedpunktene i argumentasjonen.
 - La elevene øve på argumentene sine foran klassen.
- **Avslutning/refleksjon (5 min):**
 - La elevene reflektere over leksjonen med en kort diskusjon . Spør elevene hva de tror de kan gjøre videre for å holde kampanjen i gang (delta i

debatter, samle inn underskrifter, del med skoleledere osv.) Minn elevene på at:

- Kampanjer kan ta tid og det kan være vanskelig å nå målet. Men noen saker er så viktige at det er verdt å bruke tid på. ICBL har vokst til å bli en organisasjon med aktive grupper i over hundre land. Kampanjen har pågått i 30 år.